

Дело C-672/23

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

13 ноември 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Gerechtshof Amsterdam (Нидерландия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

19 септември 2023 г.

Ищци и въззивници:

Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain

GCC Interconnection Authority

Kuwait Ministry of Electricity and Water

Oman Electricity Transmission Company SAOC

Ответници и въззиваеми:

Prysmian Netherlands BV

Draka Holding BV

Prysmian Cavi e Sistemi Srl

Pirelli & C. SpA

Prysmian SpA

The Goldman Sachs Group Inc.

ANN BV

ABB Holdings BV

ABB AB

ABB Ltd

Nexans Nederland BV

Nexans Cabling Solutions BV

Nexans Participations SA

Nexans SA

Nexans France SAS

Предмет на главното производство

Въззивна жалба срещу решение на Rechtbank Amsterdam (Първоинстанционен съд Амстердам, Нидерландия, наричан по-нататък също „Rechtbank“) по дело за вреди от картел, с което същият прогласява, че не е компетентен да разглежда искове срещу страните, които не са установени в Нидерландия.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на член 8, точка 1 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (наричан по-нататък „Регламентът „Брюксел Ia““)

Преюдициални въпроси

Въпрос Ia

Съществува ли тясна връзка по смисъла на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ между:

i) иск, от една страна, срещу главен ответник, който не е адресат на решение на Комисията относно картел, но от който се търси отговорност в низходяща посока за установено нарушение на забраната на картелите в правото на Съюза в качеството на субект, за който се твърди, че е част от предприятие по смисъла на конкурентното право на Съюза (наричано по-нататък „предприятие“), и

ii) иск, от друга страна, срещу

(A) съответник, който е адресат на същото решение, и/или

(Б) съответник, който не е адресат на решението и за който се твърди, че в качеството на правен субект е част от предприятие, което според това решение носи публичноправна отговорност за нарушението на забраната на картелите в правото на Съюза?

Има ли значение в това отношение

а) дали главният ответник, от който се търси отговорност в низходяща посока, през периода на съществуване на картела само притежава и управлява дялове;

б) при утвърдителен отговор на въпрос 4а, дали главният ответник, от който се търси отговорност в низходяща посока, е участвал в производството, дистрибуцията, продажбата и/или доставката на обхванати от картела продукти и/или в предоставянето на обхванати от картела услуги;

в) дали съответникът, адресат на решението, е определен в същото като:

i) действителен участник в картела в смисъл, че действително е участвал в споразумението(ята), за което(които) е установено, че нарушава(т) правилата на конкуренцията, и/или в съгласуваните практики, или

ii) правен субект, който е част от предприятието, което носи публичноправна отговорност за нарушението на забраната на картелите в правото на Съюза;

г) дали съответникът, който не е адресат на решението, действително е произвеждал, разпространявал, продавал и/или доставял обхванати от картела продукти и/или действително е предоставял обхванати от картела услуги;

д) дали главният ответник и съответникът са част от едно и също предприятие, или не;

е) дали ишците са закупували продукти пряко или непряко от главния ответник и/или от съответника и/или са получавали услуги пряко или непряко от тях?

Въпрос 1б

Има ли значение за отговора на въпрос 1а дали е предвидима или не възможността срещу съответния съответник да бъде предявен иск пред компетентния по отношение на главния ответник съд? При утвърдителен отговор: представлява ли тази предвидимост отделен критерий при прилагането на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“? Налице ли е по принцип такава предвидимост с оглед на решение Sumal от 6 октомври 2021 г. (С-882/19, ЕУ:С:2021:800)? Доколко от обстоятелствата, посочени в букви а)–е) от въпрос 1а, в конкретния случай е предвидима възможността

срещу съответника да бъде предявен иск пред компетентния по отношение на главния ответник съд?

Въпрос 2

Следва ли при определянето на компетентността да се вземе предвид и евентуалният успех на иска срещу главния ответник? При утвърдителен отговор: достатъчно ли е при тази преценка да не може а priori да се изключи възможността искът да бъде уважен?

Въпрос 3а

Включва ли предвиденото в правото на Съюза право на всяко лице на обезщетение за вреди от установено нарушение на забраната на картелите в правото на Съюза и правото да претендира вреди, настъпили извън ЕИП?

Въпрос 3б

Трябва или може ли да се приложи признатата в конкурентното право презумпция за упражняване на решаващо влияние на (глобените) дружества майки върху икономическата дейност на дъщерните дружества („презумпция Akzo“) по (гражданскоправни) дела за вреди от картел?

Въпрос 3в

Отговаря ли междинен холдинг, който само управлява и притежава дялове, на втория критерий Sumal (извършване на икономическа дейност, която има конкретна връзка с предмета на нарушението, за което носи отговорност дружеството майка)?

Въпрос 4а

При прилагането на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ могат ли различни, установени в една и съща държава членка ответници (заедно) да бъдат главен ответник?

Въпрос 4б

Определя ли член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ пряко и непосредствено местно компетентния съд, като изключва прилагането на националното право?

Въпрос 4в

При отрицателен отговор на въпрос 4а — от което следва, че може да има само един главен ответник — и при утвърдителен отговор на въпрос 4б — от което следва, че член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ определя непосредствено местно компетентния съд, като изключва прилагането на националното право:

съществува ли възможност при прилагане на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ за вътрешно препращане на делото на съда по местоживеенето на ответника в същата държава членка?

Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Договор за функционирането на Европейския съюз (наричан по-нататък „ДФЕС“): член 101

Споразумение за Европейското икономическо пространство (наричано по-нататък „Споразумението за ЕИП“): член 53

Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела: член 4, параграф 1, член 6, параграф 1, член 7, точки 1—3, член 8, точка 1, член 11, параграф 1, буква б)

Релевантни разпоредби на националното право

Wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Граждански процесуален кодекс, наричан по-нататък „Rv“): член 107, член 110, параграфи 1 и 3, член 209, член 612

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 Настоящото дело се отнася за установяването на солидарната отговорност на ответниците за вредите, причинени от единно продължено нарушение на забраната на картелите в правото на Съюза (член 101 ДФЕС и член 53 от Споразумението за ЕИП), което е установено в решение С(2014) 2139 final на Комисията от 2 април 2014 г., дело AT.39610 — Електрически кабели, наричано по-нататък „решението“). Предмет на решението е твърд картел във връзка с подземни и подводни електрически кабели, както и допълващи продукти, строителни работи и услуги. Установеното нарушение обхваща периода от 18 февруари 1999 г. до 29 януари 2009 г. Картелът се отнася, наред с другото, до споразумения относно цени и до проекти, разпределени в рамките на географска подялба на пазара както в ЕС или ЕИП, така и извън тях.
- 2 Ищците по това дело са наричани заедно EWGB и др. и поотделно EWGB, GCC, KMEW и OETC. Ответниците са наричани заедно Draka и др. Дружеството ABB AB е правопреемник на дружество със същото име, понастоящем наименувано ABB Grinds Sweden AB, първоначалният ответник е наричан ABB AB (предишно). Prysmian Netherlands е установено в Делфт, Нидерландия, Draka Holding (наричано по-нататък „Draka“) — в

Амстердам, Нидерландия, ABB и ABB Holdings са установени в Ротердам, Нидерландия, а Nexans Nederland и Nexans Cabling Solutions — в Шидам, Нидерландия. Другите ответници имат място на установяване извън Нидерландия.

- 3 EWGB, KMEW и OETS са национални електроразпределителни предприятия, които отговарят за развитието, експлоатацията и поддръжката на мрежите с високо напрежение съответно в Бахрейн, Кувейт и Оман. GCC е собственик и оператор на междусистемна връзка между националните електроенергийни мрежи на държавите — членки на Съвета за сътрудничество на страните от Персийския залив (Обединени арабски емирства, Бахрейн, Саудитска Арабия, Оман, Катар и Кувейт).
- 4 EWGB и др. искат да бъде установено, че Draka и др. са солидарно отговорни спрямо тях на основание непозволено увреждане поради участието си в картела. Те искат също така Draka и др. да бъдат осъдени солидарно да заплатят обезщетение за вреди, чийто размер следва да бъде определен в отделно последващо производство. Отнася се за вреди, причинени извън ЕИП. EWGB и др. твърдят, че Draka и др. са отговорни в качеството си на правни субекти, които са част от предприятията по смисъла на конкурентното право на Съюза, извършили установеното в решението нарушение на забраната на картелите в правото на Съюза. В този контекст те привличат като ответници в заведеното съдебно производство Draka и Prysmian Netherlands в качеството им на универсални правоприемници на Prysmian Cable Holding B.V. и на Prysmian Cables and Systems B.V.
- 5 В решението се установява, че Prysmian Cavi e Sistemi, ABB AB (предишно) и Nexans France са участвали в картела. В същото Prysmian SpA, Pirelli, Goldman Sachs, ABB Ltd. и Nexans SA са посочени като носещи отговорност във възходяща посока в качеството си на (непреки) дружества майки на горепосочените участващи в картела дружества. Nexans Participations не е адресат на решението, както и установените в Нидерландия дружества Prysmian Netherlands, Draka, ABB B.V., ABB Holdings, Nexans Nederland и Nexans Cabling Solutions. Всички тези ответници от Нидерландия са преки или непреки 100 % дъщерни дружества на Prysmian Cavi e Sistemi, ABB Ltd или Nexans S.A.
- 6 Prysmian Cavi e Sistemi е 100 % дъщерно дружество на Prysmian SpA. До 29 юли 2005 г. Pirelli е основен акционер на групата Prysmian, след тази дата такъв е Prysmian SpA. От 29 юли 2005 г. до 28 януари 2009 г. Goldman Sachs е непряко дружество майка на Prysmian SpA. През част от периода на съществуване на картела — от 27 октомври 1999 г. до 26 април 2006 г. — Prysmian Cable Holding е (междинен) холдинг между своето дружество майка Prysmian Cavi e Sistemi, което притежава 100 % от капитала му, и своето 100 % дъщерно дружество Prysmian Cables and Systems. През периода на съществуване на картела Prysmian Cables and Systems осъществява

дейност в областта на производството, износа и дистрибуцията на електрически кабели.

- 7 EWGB и др. считат, че Draka (в качеството си на правопреемник на Prysmian Cable Holding) носи отговорност в низходяща посока като „свързващ елемент“ между своето дружество майка Prysmian Cavi e Sistemi и дъщерното си дружество Prysmian Cables and Systems (понастоящем Prysmian Netherlands). Prysmian Cables and Systems също носело отговорност в низходяща посока, тъй като продавало обхванати от картела продукти.
- 8 АВВ АВ (предишно) е дъщерно дружество на АВВ Ltd. АВВ АВ е поело евентуалната отговорност на АВВ АВ (предишно) във връзка с предявеното искане в главното производство. АВВ В.В. е 100 % дъщерно дружество на АВВ Holdings. АВВ В.В. се занимава с продажби и спомагателни дейности за проекти на АВВ в Бенелюкс. АВВ Holdings е холдингово дружество, което притежава и управлява дяловете в АВВ В.В.
- 9 Nexans France е (непряко) дъщерно дружество на Nexans S.A. — (основният) акционер в групата Nexans. Nexans Nederland е 100 % дъщерно дружество на Nexans Participations. То е извършвало и извършва дейност в областта на търговията на едро по-специално с кабели и жици. Nexans Cabling Solutions е 100 % дъщерно дружество на Nexans Nederland. Дружеството предлага, наред с другото, системи и решения за изграждане на мрежови електрически кабели.
- 10 В обжалваното съдебно решение Rechtbank Amsterdam (Първоинстанционен съд Амстердам) приема, че не е компетентен да разглежда исквете срещу установените извън Нидерландия ответници. Този съд счита, че е компетентен само по отношение на исквете срещу установените в Нидерландия ответници. Той посочва в частност, че не може да се приеме наличието на толкова тясна връзка между исквете, предявени срещу установените в Нидерландия и установените извън Нидерландия ответници, че да е наложително те да бъдат решени от един и същи съд, за да се избегнат противоречащи си решения. EWGB и др. обжалват това решение по въззивен ред.
- 11 Съгласно нидерландското право подведомствеността е абсолютна процесуална предпоставка и следователно се разглежда служебно, включително във въззивното производство. В рамките на инцидентно искане установените извън Нидерландия ответници оспорват международната компетентност на Rechtbank Amsterdam (Първоинстанционен съд Амстердам). До този момент доводите на страните се отнасят единствено до компетентността на Rechtbank Amsterdam (Първоинстанционен съд Амстердам) да разглежда исквете срещу установените извън Нидерландия ответници.

- 12 Местната подсъдност, т.е. въпросът кой съд (от същата степен) е компетентен да разглежда иска в Нидерландия, не представлява абсолютна процесуална предпоставка. По принцип тази подсъдност се определя от мястото на установяване на ответника. Сред ответниците от Нидерландия само Draka е установено в съдебния район Амстердам. Rechtbank Amsterdam (Първоинстанционен съд Амстердам) приема, че е местно компетентен на основание член 107 от Rv. Разпоредбата предвижда, че когато един съд е компетентен по отношение на един от множество ответници, срещу които е предявен иск, той е компетентен и по отношение на останалите, ако между исковете срещу отделните ответници съществува такава връзка, която обосновава разглеждането им заедно от съображения за ефективност. Освен това установените в Нидерландия ответници не оспорват местната подсъдност на исковете на Rechtbank (Първоинстанционен съд). Решението относно местната подсъдност не подлежи на обжалване (член 110, параграф 3 от Rv). Следователно съгласно нидерландското процесуално право Gerechtshof (Апелативен съд, Нидерландия, наричан по-нататък „Gerechtshof“) трябва да приеме, че Rechtbank Amsterdam (Първоинстанционен съд Амстердам) е местно компетентен по отношение на всички установени в Нидерландия ответници.
- 13 За да бъдат уважени исковете в главното производство, преди всичко трябва да се установи твърдяната от EWGB и др. отговорност на всички ответници. EWGB и др. искат вредите да бъдат определени в рамките на производство за оценка на вредите (член 612 от Rv). Съгласно нидерландското право това е обичайно, но не задължително отделно последващо производство. За да бъде преобразувано делото в производство за оценка на вредите чрез препращане с цел в рамките на това последващо производство да бъдат определени вредите, е достатъчно да изглежда правдоподобно, че EWGB и др. са претърпели вреди.

Кратко изложение на мотивите за преюдициалното запитване

- 14 Въпросите за тълкуване са свързани със специфичния вид на делото — дело за вреди от картел вследствие на установено от Комисията нарушение на забраната на картелите в правото на Съюза. Някои от поставените въпроси са важни и за други висящи в Нидерландия дела за вреди от картел, например по друго такова дело, по което с днешна дата Gerechtshof (Апелативен съд) поставя отчасти същите въпроси, и по дело, по което Hoge Raad (Върховен съд, Нидерландия) отправи въпроси на 26 юни 2023 г. (C-393/23, Athenian Brewery и Heineken).

Въпроси 1а и 1б

- 15 По настоящото дело Gerechtshof (Апелативен съд) е изправен пред различни схващания по въпроса дали съществува или може да съществува тясна връзка по смисъла на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ между

иска, предявен срещу Draka и/или другите установени в Нидерландия ответници, от една страна, и всеки от исковите, предявени срещу установените в друга държава ответници, от друга, и дали е от значение за съответния ответник да е предвидима възможността срещу него да бъде предявен иск пред компетентния по отношение на главния ответник Draka съд — Rechtbank Amsterdam (Първоинстанционен съд Амстердам).

- 16 Според едното разбиране, застъпвано от EWGB и др., съществуването на тясна връзка произтича от факта, че искът срещу Draka (и евентуално исковите срещу другите установени в Нидерландия ответници), от една страна, и исковите срещу установените в друга държава ответници, от друга, се основават на солидарна отговорност за едни и същи вреди, като всички те са привлечени като ответници в заведеното съдебно производство в качеството си на субекти, част от предприятията, за които в решението е установено, че с единно продължено нарушение не са спазили забраната на картелите в правото на Съюза. Това схващане се основава на целта на обезщетението за вреди, а именно да се гарантира ефективното прилагане на забраната на картелите в правото на Съюза (вж. решение от 6 октомври 2021 г., Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, т. 67, наричано по-нататък „решение Sumal“).
- 17 Според другото схващане в такъв случай само адресат на решението или дори само субект, който действително сам е извършил нарушения на конкурентното право, може да бъде главен ответник. Отговорността във възходяща и/или низходяща посока на субектите, част от предприятието, които сами по себе си не са участвали в нарушението, според това разбиране не обосновава възможността такъв субект (непосочен в решението) да бъде главен ответник. Наличието на широк кръг от потенциални главни ответници не допринасяло за доброто правораздаване. Това означавало да се изпразни от съдържание принципът, прогласен в член 4, параграф 1 от Регламента „Брюксел Ia“, и водело до непредвидимо прилагане на правилата за компетентността, както и до нежелано търсене на най-благоприятната правна система (forum shopping), тъй като в такъв случай можело да са компетентни съдилища в (почти) всички държави членки. Това противоречало на изискването за предвидимост, на целта правилата за компетентността да са във висока степен предвидими, и на принципа, че правилата за специална компетентност, като член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“, следва да се ограничават до някои стриктно тълкувани и ясно определени случаи. По-специално исковите срещу непосочен в решението субект, чиято отговорност се ангажирала в низходяща посока, и срещу субекти, за които в решението била установена само отговорност във възходяща посока като част от предприятие, били твърде отдалечени, за да може да се изпълни условието за наличие на тясна връзка, най-малкото когато ставало въпрос за искове срещу субекти, които не са част от едно и също предприятие. Според това разбиране член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ можел да обоснове компетентност само ако за ответниците било предвидимо, че срещу тях могат да бъдат предявени

искове пред компетентния по отношение на главния ответник съд. Това не се отнасяло за случаи на много отдалечени дружества майки и дъщерни дружества на различни предприятия.

- 18 Според *Gerechtshof* (Апелативен съд) е несъвместимо с целта за ефективно прилагане на забраната на картелите в правото на Съюза предварително да се изключват субекти, с които може да съществува тясна връзка и/или които могат да бъдат главен ответник. Може да се приеме, че исковете, предявени срещу ответници за единно продължено нарушение на забраната на картелите в правото на Съюза, които се считат за пряко отговорни субекти съгласно правото на Съюза, се отнасят за едно и също фактическо и правно положение, ако за тези ответници е била предвидима възможността срещу тях да бъде предявен иск пред съда по местоживеенето на главния ответник. От гледна точка на предвидимостта може да е от значение, че нарушение на забраната на картелите в правото на Съюза може да доведе до искове за обезщетение за вреди, предявени от множество ищци срещу множество субекти, които са пряко отговорни съгласно правото на Съюза. От конкретните факти и обстоятелства по дадено дело обаче може да следва, че връзката между предявения срещу главния ответник иск и иска срещу друг определен ответник е толкова слаба, че да не е налице необходимата тясна връзка по смисъла на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“. В тези случаи не може да се поддържа разбирането, че съществува риск от противоречащи си съдебни решения, ако предявените срещу различни ответници искове не се разглеждат от един и същ съд. Следователно предвидимостта представлява коригиращ механизъм, когато се определя дали е налице едно и също фактическо и правно положение. Това тълкуване е в съответствие с решение от 21 май 2015 г., *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335), отговаря на целта на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ (добро правораздаване), допринася за ефикасното и ефективно правоприлагане на конкурентното право на Съюза и съответства на липсата на йерархия между исковете, както и на липсата на по-подробни изисквания по отношение на главния ответник при прилагането на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“.

Въпрос 2

- 19 *Gerechtshof* (Апелативен съд) е изправен пред две различни, застъпвани в нидерландската правна практика схващания за значението на евентуалното уважаване на предявените срещу главния ответник искове при прилагането на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“.
- 20 Според едното уважаването на исковете трябва да се преценява едва в главното производство. Все пак според това разбиране може да е налице злоупотреба с право, когато недобросъвестно се предявява изначално обречен на неуспех иск срещу главен ответник.

- 21 Според другото схващане още при преценката на международната компетентност трябва да се провери дали предявените иски са достатъчно обосновани от фактическа и правна страна, особено когато става въпрос за иск срещу главния ответник, като член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ не може да се приложи при недостатъчна обоснованост. В това отношение се препраща към решения от 28 януари 2015 г., Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, т. 61, и от 16 юни 2016 г., Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, т. 44. В тях Съдът посочва, че проверката на компетентността не трябва да се ограничава до твърденията на ищеца. Трябва да се прецени и наличната информация относно действително съществуващото между страните правоотношение и твърденията на ответника. Според това схващане член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ може да се приложи само ако от самото начало, тоест без изслушване на страните по същество, без по-задълбочен анализ на фактите или събиране на доказателства, е налице достатъчна степен на вероятност искът срещу главния ответник да бъде уважен.
- 22 Съществуват основателни съмнения относно въпроса кое схващане е правилно. В заключението си от 24 май 2007 г. по дело Freeport (C-98/06, EU:C:2007:302, т. 70) генерален адвокат Mengozzi застъпва позицията, че проверката относно риска от постановяване на противоречащи си съдебни решения включва и преценка на вероятността да бъде уважен искът, насочен срещу ответника с местоживееене в района на сезирания съд. Според генерален адвокат Mengozzi тази преценка ще има конкретно практическо значение с оглед на изключването на риска от постановяване на противоречащи си съдебни решения само когато посоченият иск изглежда явно недопустим или неоснователен. При все това в решение от 13 юли 2006 г., Reisch Montage, C-103/05, EU:C:2006:471, т. 31, Съдът е постановил, че ищец, който предявява в държава членка иск срещу ответник с местоживееене в тази държава и срещу друг ответник с местоживееене в друга държава членка, може да се позове на член 6, точка 1 от Регламент № 44/2001 дори когато искът срещу първия ответник е считан още от предявяването си за недопустим по силата на националната правна уредба. Това не засяга факта, че може да е налице злоупотреба с право, когато срещу главен ответник недобросъвестно се предявява изначално обречен на неуспех иск.

Въпроси 3а—3в

- 23 Тези въпроси са от значение само ако евентуалното уважаване на иска срещу главния ответник е релевантен в контекста на проверката на компетентността. Ако при проверката на компетентността може да е налице злоупотреба с право и съответно да следва установяването на липса на компетентност само когато недобросъвестно се предявява изначално обречен на неуспех иск срещу главен ответник, при липса на злоупотреба с право на тези въпроси трябва да се отговори в главното производство.

Въпрос 3а

- 24 Исковете на EGWB и др. се основават на схващането, че предвиденото в правото на Съюза право на обезщетение за вреди при нарушения на забраната на картелите в правото на Съюза може да бъде предявено при обстоятелства като тези по настоящото дело и за вреди, настъпили извън ЕИП. Това е в съответствие с принципа, че всяко лице може да получи обезщетение за претърпените вреди, когато съществува причинно-следствена връзка между тези вреди и нарушението на забраната на картелите в правото на Съюза, при което пострадалият не трябва непременно да действа като купувач или доставчик на засегнатия пазар (вж. решения от 13 юли 2006 г., *Manfredi*, C-295/04, EU:C:2006:461, т. 60 и 61, от 5 юни 2014 г., *KONE* и др., C-557/12, EU:C:2014:1317, т. 34, и от 12 декември 2019 г., *Otis GmbH* и др., C-435/18, EU:C:2019:1069, т. 32).
- 25 Според друго разбиране конкурентното право на Съюза не се прилага за вреди, настъпили на пазари извън ЕИП вследствие на извършени там действия, особено когато тези вреди са причинени на установени извън ЕИП субекти.
- 26 Съществуват основателни съмнения относно това кое схващане е правилно. Макар в споменатото по-горе решение *Otis GmbH* и др. (т. 30) да е посочено, че всяка вреда, която има причинно-следствена връзка с нарушение на забраната на картелите в правото на Съюза, трябва да може да доведе до обезщетяване, за да се гарантира ефективното прилагане на тази забрана, постановените до момента решения на Съда се отнасят (във всички случаи и) за вреди, настъпили в ЕИП. От решение от 14 февруари 2012 г., *Toshiba Corporation* и др., C-17/10, EU:C:2012:72, т. 67, може да се направи изводът, че член 101 ДФЕС не е приложим към картел, който е породил последици единствено извън територията на държавите членки. Възниква въпросът дали в случай на картел, който е породил последици както на територията на една или повече държави членки, така и на трета държава, от правото на Съюза може да бъде изведено право на обезщетение за вреди във връзка с последиците на територията на последната.
- 27 По настоящото дело не може да се изключи, че решението на Комисията се отнася и за практики, които не са извършени на територията на Съюза/ЕИП, но чиито антиконкурентни последици могат (или е можело) да се усетят на пазара в Съюза/ЕИП (вж. решение от 24 октомври 2017 г., *Intel/Комисия*, C-413/14 P, EU:C:2017:632, т. 45). Съображение 681 от това решение гласи следното: „Insofar as the activities of the cartel related to sales in countries that are not members of the Union or the EEA and had no impact on trade in the Union or the EEA, they are outside the scope of this Decision“.

Въпрос 3б

- 28 Въпрос 3б се отнася за така наречената „презумпция Akzo“, а именно оборимата презумпция, че дружество майка, притежаващо (почти) 100 % от капитала на своето дъщерно дружество, което е нарушило правилата на Съюза в областта на конкуренцията, упражнява решаващо влияние върху поведението на това дъщерно дружество (вж. решение от 10 септември 2009 г., Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, EU:C:2009:536, т. 60 и цитираната съдебна практика). Тази презумпция се прилага и когато дружество майка може да упражнява всички права на глас, произтичащи от акциите на своето дъщерно дружество (вж. решение от 27 януари 2021 г., The Goldman Sachs Group/Комисия, C-595/18 P, EU:C:2021:73, т. 35), и е приложена също така по отношение на дружество майка, което упражнява непряк контрол посредством междинен холдинг (вж. решение на Общия съд от 27 септември 2012 г., Shell Petroleum и др./Комисия, T-343/06, EU:T:2012:478, т. 52), както и по отношение на дружество майка, неактивен холдинг, който не осъществява икономическа дейност (вж. решения от 20 януари 2011 г., General Química и др./Комисия, C-90/09 P, EU:C:2011:21, т. 86—88, и от 11 юли 2013 г., Комисия/Stichting Administratiekantoor Portielje, C-440/11 P, EU:C:2013:514, т. 42—44). „Презумпцията Akzo“ е развита в контекста на прилагането на конкурентното право на Съюза от страна на публичните органи. Съществуват основателни съмнения относно прилагането на „презумпцията Akzo“ по граждански дела за вреди от картел.
- 29 При единия подход се подчертава, че понятието за предприятие съгласно конкурентното право трябва да се тълкува аналогично в рамките на правоприлагането с публичноправни и с гражданскоправни средства и че съображенията, които стоят в основата на прилагането на „презумпцията Akzo“ в контекста на прилагането на конкурентното право на Съюза с публичноправни средства, се прилагат и по отношение на правоприлагането с гражданскоправни средства.
- 30 Според друго схващане „презумпцията Akzo“ е само процесуална доказателствена презумпция в полза на Комисията и на националните органи за защита на конкуренцията в административни производства. Решение Sumal и решение от 14 март 2019 г., Skanska Industrial Solutions и др. (C-724/17, EU:C:2019:204) не изключвали прилагането на националните правила за събиране на доказателства и провеждане на производството, нито от тези решения можело да се направи извод, че това административно-процесуално правило е приложимо без каквито и да е ограничения по дела за търсене на гражданска отговорност. В това отношение било важно „презумпцията Akzo“ в точка 43 от решение Sumal да не се счита за аспект на вменияване на отговорност (по гражданскоправен ред).

Въпрос 3в

- 31 Въпрос 3в поставя проблема дали междинно холдингово дружество като *Draka*, което само управлява и притежава дялове, отговаря на посочения в точка 51 от решение *Sumal* критерий за извършване на икономическа дейност, която има „конкретна връзка“ с предмета на нарушението, за което носи отговорност дружеството майка. И тук *Gerechtshof* (Апелативен съд) е изправен пред различни гледни точки.
- 32 Според едното схващане на този въпрос следва да се отговори утвърдително, тъй като решение *Sumal* (т. 52) изглежда оставя възможност за непряко участие в нарушението на забраната на картелите в правото на Съюза. В това отношение следва да се припомни, че подобен междинен холдинг като свързващ елемент улеснява и позволява икономическата дейност, а следователно и нарушението в областта на картелното право.
- 33 Според другото разбиране на този въпрос следва да се отговори отрицателно, като се има предвид, че критериите *Sumal* предполагат действително активно участие в нарушението на забраната на картелите в правото на Съюза и че (само) държането и управлението на дялове не могат да се считат за такова участие. Освен това в този контекст се поставя въпросът доколко за гражданската отговорност е от значение дали дъщерното дружество на междинния холдинг е продавало на *EWGB* и др. обхванати от картела продукти, или е достатъчно обхванатите от картела продукти да са продавани на което и да е лице.

*Въпроси 4а—4в**Въпрос 4а*

- 34 Според *EWGB* и др., за да е приложим член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“, е достатъчно да съществува тясна връзка по смисъла на тази разпоредба между исковете срещу установените в друга държава ответници и един от исковете срещу ответниците от Нидерландия дори ако един или повече от последните е установен в друг съдебен район, различен от този на сезирания с иска съд. Според друго схващане само един-единствен ответник, установен в района на сезирания съд, може да е главен ответник. И двете схващания се застъпват в нидерландската правна практика.
- 35 *Gerechtshof* (Апелативен съд) счита, че от текста на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ изглежда следва, че може да има само един главен ответник. Ако е необходимо да съществува въпросната тясна връзка между исковете срещу всички установени в друга държава съответници и иска срещу *Draka*, това е много по-строг критерий, отколкото ако би била достатъчна връзка с иск, предявен срещу един от другите установени в Нидерландия ответници (но не и в съдебния район на *Rechtbank Amsterdam*

(Първоинстанционен съд Амстердам). Както се посочва в точка 12, по това дело *Gerechtshof* (Апелативен съд) трябва да приеме, че е компетентен по отношение на всички установени в Нидерландия ответници.

Въпрос 4б

- 36 Тъй като вероятно *Draka* не може да е главен ответник, но такъв може да е някой от останалите ответници от Нидерландия, е от значение дали член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ предоставя пряко и евентуално дори изключително — като изключва националните правила за местната подсъдност — не само международна, но и местна подсъдност. Формулировката на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ допуска това. Тази двойна функция вече е потвърдена в член 7, точки 1 и 2 и член 11, параграф 1, буква б) от Регламента „Брюксел Ia“, които имат сходна формулировка с член 8, точка 1 от същия регламент (вж. решения от 15 юли 2012 г., *Volvo* и др., C-30/20, т. 33, от 3 май 2007 г., *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, т. 30, и от 30 юни 2022 г., *Allianz Elementar Versicherung*, C-652/20, EU:C:2022:514). Целта на въпрос 4б е да се изясни еднозначно това, тъй като във въпрос 4в се приема наличието на тази двойна функция.

Въпрос 4в

- 37 Въпрос 4в се поставя, в случай че не *Draka*, а един от другите ответници от Нидерландия може да е главен ответник. Всъщност при отрицателен отговор на въпрос 4а — от което произтича, че само един ответник може да е главен ответник — и при утвърдителен отговор на въпрос 4б — от което следва, че член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ определя пряко местно компетентния съд — се поставя въпросът дали член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“ оставя възможност за препращане на делото към съда по местоживееене на друг ответник в същата държава членка. В този случай (липса на тясна връзка с иска срещу главния ответник, но наличие на такава с иск срещу друг установен в същата държава членка ответник), ако няма възможност за вътрешно препращане на делото, то трябва отново да бъде отнесено към съда по местоживееенето на този друг ответник в същата държава членка. Това води до ново производство, при което отново трябва да бъде разгледан служебно въпросът за международната компетентност. Възможността за вътрешно препращане на делото (чрез което един нидерландски съд препраща делото на друг, като производството продължава на етапа, на който се намира) служи на изискването за процесуална икономия и целесъобразност. Поради това *Gerechtshof* (Апелативен съд) счита, че трябва да е възможно тълкуване на член 8, точка 1 от Регламента „Брюксел Ia“, което оставя възможност за такова вътрешно препращане на делото.